

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mikály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetéseket, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felolós szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptalajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre 12 korona. — Félévre 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként 75 fillér.
Legkisebb hirdetés térfogata 5 korona.
Nyilttér sora 1 korona.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőknek kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Gömöri városok, gömöri falvak népe,

nektek írom ezeket a sorokat. Nektek, akik szabadok vagytok, akik lelkesen üdvözöltétek egy új korszak megnyitását. Akik szívetekben bizalommal vagytok a mi új köztársaságunk iránt, akár tót, akár német a beszédek.

Sok ünnepi szót, parádés írást hoztak nektek a forradalmi napok: de vészes időben legyen rövid az ünnep. Hulljon le lélekről, szóról, írásról a ezíra sallang, legyen egyszerű és egyenes mint a ti gondolataitok.

A forradalom kivette kezetekből a fegyvert, amelyet embertársainkra kellett szegeznetek a frontokon, de kezetekbe adta a hatalmat, hogy mindenki javára intézzétek a magatok, az ország sorsát. Csak kettőt kívánt tőletek: rendet és munkát.

Egy hónap telt el azóta. Vessetek számot magatokkal, gömöriek, megfellegetek e ez alatt a forradalom kívánságainak, szolgáltátok-e a célját, jóra, az ország üdvére használtátok-e a hatalmatokat? Nem.

Emlékezzetek rá: vádoltátok és elsőpörtétek a régi rend hatalmasait, mert nem a ti javatokra használták a hatalmat, mert pusztulásba vitték az ország vagyonát.

De nézzetek körül józan szemmel, hogy lássátok hányan vannak köztetek is, akik a szabadság egy hónapja alatt arra használták a hatalmukat, hogy törvény és rend ellen forduljanak. Hányan vannak köztetek, akik büns türelmetlenséggel törvénytelen lúton akarják megszerezni azt, amit a népkormány nekik törvényesen ígért, ha dolgozni fognak. Hányan vannak, akik ahelyett, hogy békés munkával gyarapítanak a pusztuló vagyont, a pusztítók közé állottak.

Emlékezzetek rá: vádoltátok és elsőpörtétek a régi hatalmasokat, akik téltlenül, jólétben éltek és nem törődtek az éhezéssel, a ruhátlanul.

Es nézzetek körül: hányan vannak köztetek, akik örökölték a régi hatalmasok téltenségét, akik szintén összetett kezekkel várják, hogy mások gondoskodjanak róluk, mások dolgozzanak értük. Akik szintén nem törődnek vele, lesz-e másnak betevő falatja, ha ők jóllakhattak, akiknek szintén mindegy, rongyokban jár-e más, ha ők felöltözhetnek.

Ezek a rendbontók, ezek az új semmittevők nem kisebb ellenségeitek, nem kisebb ellenségei a köztársaságnak, mint a régiek voltak. És veszedelmesebbek, mert hatalmukban áll bevégezni az ország pusztulását, amit a régiek megkezdettek.

Dolgos, becsületes gömöri emberek, magyarázzátok meg nekik, hogy szörnyű romlásba megyünk ezen az uton. Magyarázzátok meg nekik, hogy nincs elég élelem, nincs elég ruha: gyűjteni, teremteni kell, hogy mindenkinek jusson. Minden épkezláb férfi, minden asszony vállaljon bármi munkát, amit elvégezni képes: senkisésem élhessen ebben az országban anélkül, hogy megfizetne érte az esze, a keze munkájával.

Es ha süketek maradnak, ha nem értik meg a szép szót, vessétek ki őket magatok közül, ítéljétek felettük is. Legyetek a saját henyéteknék is igazságos bírái, mert ha nem lesztek azok, akkor vaskezl bírák jönnek: a győztes nyugati hatalmak. Akkor pedig vége minden szabadságnak, akkor egytől-egyik robotba hajtott szolgák leszünk!

Radikálizmust.

A nagy tisztító vihar elült. A trónok recsegését, a császári koronák gurulását, a királyi lutázoikat, a régi rend összeomlását az egymásra torló események zajában már már elfeledtük. A nagy meglepetéseknek egyelőre vége s a felocsudó emberek közt örült káosz úti fel a fejét: mindenki be akar illeszkedni az új idők szellemébe, mindenki dolgozni akar, szervezkedik és tanácsokat ül, de Istenem, olyan gyorsan jött mindez! A menyasszony tulságosan is szép! Es emellett úgy látszik, mintha semmi se akarna sikerülni. Azt hittük, hogy mindnyájan nagyzeretlen értünk mindenhez és ime, most, amikor cselekedni kellene, kislul, hogy egész tudományunk a napilapokból kivont, meg nem emésztett massza. A történet kereké pedig egyre élesebben csikorogva, kérlelhetetlenül forog tovább. Hova visz? Van-e, aki tudja vagy legalább sejt?

Megbízható iránytűt szeretnénk adni annak a sok millió magyarnak és annak a sok száz-ezer intelligens embernek, akik most maguk sem tudják, mit is tegyenek, hogy a köznek használhassanak. A régi politikai pártkeretek megsemmisültek, az ujak még embrionális állapotban várják a vajadás keserves pillanatait. Naponta százak csatlakoznak már meglevő vagy sebtiben összetákolt új pártcsoportokhoz, anél-

kül, hogy tudják, odavelők-e? használhatnák-e ott az új világrendnek?

Csak egy megbízható iránytűnk lehet és ez: ezen előtt tartva az emberi teljes egyenlőség nagy gondolatát és az általános emberszeretetet, hazánk ipsri, kereskedelmi, földművelési és néprajzi viszonyait, tömörülni egy olyan nagy szervezetbe, mely Magyarország összes lakosságának érdekében gyakorlatilag is a legnagyobb agilitással akar és tud munkálkodni.

Magyarország 20 millió főnyi lakossága két osztályba csoportosulva áll egymással szemben — jobban mondva: mint testvérek egymás mellett; ezek a csoportok polgárság és a proletáriátus. Aligha tévedünk, ha ma a szervezett proletárok számát egy millióra és szervezetleneket szintén egy millióra becsüljük. Vagyis a számarány a proletáriátus és a polgárság közt egy a kilenczhez. Természetes ezek után, hogy ha egyelőre az elveket figyelmen kívül hagyjuk, a kifejezős akkor polgárság tömörítését kell célul kitűztünk, mert ezzel a nagy szervezet bizonyosabban munkálkodhatunk a köz érdeken és sikeresebben karolhatjuk fel a kisebb séget alkotó proletáriátus érdekeit, mintha a kisebbség soraiba lépünk, amely egyébként máris kitűnően meg van szervezve. Ezen az indító okon kívül: mai jogi, társadalmi berendezkedésünk polgári alapokon nyugszik, ennek megváltoztatása, épen most, lehetetlenség és csak növelné és rettenetesebbé tenné az általános felfordulást. Es ez ma szigoruan tilos.

Annak a nagy polgári pártnak, amely most van kialakulóban, szakítani kell a régi rendszerrel, mely gyászba és nyomoruságba vitte bele a nemzetet. Szakítani kell vele radikálisan és véglegesen. A multat el kell temetni és nem szabad feltámasztását megengedni, mert újra reménytelenné válik egész jövőnk és unokáink újra gyászolni és sirni fognak.

Anélkül, hogy teljes egészében elfogadjuk a történelmi materializmus tanait, be kell látnunk, hogy minden nemzet a szerint boldogult a multban is, fog boldogulni a jövőben is, hogy existenciáját milyen gazdasági alapokra tette le. Hiába, az első a gyomor! Mit ér az éhhalál kapujában a nyakba akasztott briliáns csatt, a fej mellett sugárzó glória? Es ha ez így van, Magyarország mai rettenetes helyzetében kétszeresen, százszorosan fontos, hogy az emberszeretet nevében meginduló munka legelső sorban ama cél felé törjön, hogy a népet gazdaságilag állítsa talpra; hogy megszüntesse a kirívó és igazságtalan osztályellentéteket; hogy börtönbe kergesse a gyámoltalanok kiszípolozóit ha kell, a bársony székekből, ha kell, a falusi pálinkamérésből; hogy feljavitssa a nélkülözök elviselhetetlen anyagi helyzetét. Nem szavak kellene ide, de tett! A szavakból épen elég volt nekünk. Épen ezért sürgösen kell cselekedni és tömörülni az alkotó munkára! Radikálisan kell szakítani a mult bűneivel, panszaival, kéz kezet mos elvével, csalfa ígéréivel, egész politikai rendszerével. Erre a szakításra vállalkozik a radikális polgári párt, amely az új alapelvek szerint dolgozott már akkor is, amikor ezeket az alapelveket kinevelték, lekicsi-

nyelték és emellett tüzel-vassal üldözték. A közel-múlt nagy politikai átalakulásaiban ez a párt vezetett. Ami jót eddig az új rend alkotott: ennek a pártnak a programjából merítette és amit a jövőben alkotni készül, e program alapján tervezi meg. Ha a régi hatalom kiejtett volna e párt okos nemzetiségi politikáját, ha elfogadta volna a közigazgatás reformálására vonatkozó vezéreszméit, ha e párt pacifista gondolatai alapján vezette volna „a ránk kényszerített” háborút, vagy, ha még előbb, e párt programjának szellemében elejét vette volna a fenyegető világháborúnak: ma nem szabdalnák a szerencsétlenül lett Magyarország testét darabokra a szomszéd államok, mint a hadiszabó a rossz ruhát. Ha e párt szociális programját megvalósította volna a régi rendszer, nem dulták volna fel az országot saját nyomorgó fiait, nem futottak volna az ártatlan jegyzők, mert nem ühettek volna korrump és lelkiismeretlen basák a nép érdekét felkarolni hivatott székekben. Ha... ha... késő arról beszélni mi lehetett volna. Késő bánat! Hagyjuk a rekrimációkat...

De ha a múlt elveszett is: a jövő még a mi kezünkben van. A radikális párt most kezd megvalósítani programját az egész szervezet vagy legalább is a nemzet tulajdonos nagy részének tapsai és örömmujongása mellett. Most készül az állami, egyházi és magánkézen levő nagybirtokok megváltását és felosztását kimondó törvény, mely földet ad azoknak, akik az ezerholdak árnyékában eddig föld nélkül kinlódáltak és Amerikába szöktek a sors haragja elől. Most készülnek az első tiszta választásra Magyarországon, amikor nem a bankó, a só, a pálinka, a megfélemlítés és Panama ötletsége választ, hanem a nép maga. Szabad esztendő irunk, szabadon szervezkedhetünk és gyülekezhetünk. — A szellemi és kétkézimunkások bére máris feljavult. Készül a nagy bankok, a nagy tőke, a nagy ipar és a nagy kereskedések dus gyapjának a lenyírása. — Javulnak a szociális állapotok a műhelyekben, az irodákban. Munkában van az igazságos és progresszív adókiadás, amely után arányossá válik a teherviselés és nem nyomja agyon súlyával a legkisebbeket, míg a nagyobb érdekeket illedelmesen megkiméli. — Most folyunk a tárgyalások a nemzetiségi béke helyreállításáért, internacionális igazságok alapján, de magyar szívvel. Mind mind a radikális polgári párt kezdeményezéséből és a radikális pári programja alapján. Öröm ezt megérni, ha még olyan mélyek is azok az árkok, amelyekbe önhibánkon kívül belezuhanunk. És mennyi minden van még e programomban, amit egyelőre csak azért nem lehet megvalósítani, mert a nap 24 órából áll és 24 óra alatt nem lehet egy év munkáját elvégezni! De sz idő kerekere forog és a sürgősség sorrendjében bizonyosan elfog következni minden egyes programul kitűzött reform ideje, erről nyugodtak lehetünk.

Az első feladat most a tömörülés és csatlakozás az országos párthoz. Fogjon össze a polgárság minden része: a városi iparos polgárság és a falusi földművelő; a szellemi és a kétkézi munkás, aki megbecsüli a szorgalommal összeragyújtogatott kis polgári vagyont. — Mozduljon meg a művelt középosztály: tisztviselők, tudósok, középbirtokosok, ipari üzemek és vállalatok jóra való tulajdonosai és vezetői, akik munkásalkalmazottaik előtt is előljártak tiszta életükkel és szociálisan érző szívükkel. Csatlakozzanak a szolid kereskedők, akik nem segítettek a nagy konjunkturák korszakában tönkre tenni a kereskedelem jóhírét. Fogjunk össze, akik tiszteletben tartják a magántulajdon szentségét, amely az anyagi előrehaladás legbiztosabb rugója, akik polgárok voltunk és akarunk maradni!

Ebben a pillanatban különbség nincs sem a régi politikai pártok uralmon levő képviselői, sem a radikális polgárság, sem a szociáldemokrácia gyakorlati programja közt. Mind nyájan fegyvertársak és jó barátok vagyunk az új rend fenntartása és megőrzése érdekében. De ne éljünk illúziókban. Ha beáll a béke korszaka, utjaink elfognak térni. Ez vele jár a politikával. Épen ezért most kell, hogy megkezdődjék az elhelyezkedés és kikristályosodás munkája, nehogy készenlétlenül érjenek bennünket a bekövetkezendő események. Mert akkor

oros állapotek lesznek nálunk is, vagy olyanok, amilyenek most virulnak a volt csárok birodalmában, vagy olyanok, amilyenek öt évvel ezelőtt érlelték gyümölesüket az akasztófa és az ölömbányákban.

A polgárság lételeme mindig a kitartó, csendes, komoly munka volt. Ezután sem lehet más. De most hatványozni kell az erőket, erőltetni kell a szorgalmas munkát, a többtermelést köteleességévé kell tenni mindenkinek, gondolatát bele kell vinni minden eszközzel a polgárság gondolatvilágába, mert csak így állhatunk meg egyszer talpra, így enyhíthetjük az osztály ellentéteket, így törleszthetjük retentés, öröklött adósságainkat, így javíthatjuk fel a dolgozó polgárság anyagi helyzetét, így juthat földhöz a földnélküli rokkant, így felel fel újra öszezokottatéseit a szolid kereskedő, így állhat talpra a tönkre tett kisipar.

Az óra tizenkettőt ütött. Polgárok: talpra! (*)

Kétség és remény.

Meandél jobban közeledik a békétárgyalás ideje, annál kevesebb kilátásunk van olyan meg egyezésre, mely a magyar nemzetet kielégítene. Legyünk elkészülve minden eshetőségre!

Visszont azonban ne feledjük, hogy a Franchet d'Espèray tábornok pontjai nem a béke feltételei, hanem a fegyverszüneté. A békét nem győzelemről ittás hadvezérek kötik meg, hanem józanul fontolgató diplomaták. Wilson váltig hangoztatja és az Antant sajtója is százszor megírta, hogy olyan békére van szükség Európnak, mely közmegegyezést kell; mely minden félreértést eloszlat; mely kiirtja a nemzetek szívéből az újabb háborúk gondolatát. Hogyan várhatja ezt tőlünk, ha ezer éves államunkat részekre akarják szaggatni?

De akarják-e valóban? Mert hogy a szomszéd nemzetek akarják, az egészen bizonyos.

Ennek folytán jobbról és balról is kinyújtották nemzetünk teste felé éhes csápjaitak árulók és álbarátok, akiknek lelkén ezernyi magyar kiomlott vére szárad, követelnek ugyan vármegyéket a románok, szerbek és csehek és a mi megyékben is vannak egyes vakmerő fráterek, akik hangozsan igaznak nemzeti integritásunk ellen s a mi derék töl testvéreinket arra akarják rávenni, hogy csatlakozzanak a cseh-szlovák államhoz, de ezzel még nem történt döntés sorsunk felett! Vagyunk még arra elég erősek, hogy megvédjük azt, a mi a miénk ezer esztendő óta! Mert a nemzeti eszméhez hű töljainkat saját akarataik ellen senki sem kebelezheti be Csehországba!

És azután Európa nyugalmanak, biztonságának is sz érdeke, hogy egy ezeréves büszke, szabad nemzetet, mely évezésadokig védte Európa nyugatát tatár török ellen, ne lökjenek a kétségbeesés örvényébe.

Ezt mondja a mi magyar szívünk. — De vajjon ellenfeleink is így érzik-e? Ez a gondolat motoszkál most a szívünkben; ez rabolja meg éjszakáink nyugalmát; ez tolkodik élénk mindennapi munkánkban. Mintha ég és föld összeesküdött volna ellenünk, mintha, az a korszak következne, mely 1849 ben a magyar szabadságot elnémította. És balga szívünk városunk nagynevű szülötijének Tompa Mihálynak örökszép versét ismételteti:

„Végtére elborul s nyomasztó, nagy ój lesz;

A levert lélek egy sötét vágyat érez:

Nem élni! Nem élni!

De egy egy csillag gyul a felhőkben távo!

Fellobanó fénye lelkünkig világol:

Remélni! Remélni!”

Csösz Géza.

Katonák!

Ötödfél évig ezimboráltatok a halállal, bá multatok bele az ellenség puskacsövébe; aknán és drótsövénnyen jártatok, mikor felettetek ott ordított a csaták megveszett kutyája; dacosan állottatok ott, mikor süvöltve járt a Kárpátok bérezei között az északi szél; rohantatok előre, mikor uttalan utak pocsolyájában lemállott fáradt lábatokról a papírbakancs és utat nyitott a gyilkos hidegnek a szétnyűtt köpönyeg; állatként hevertetek a tavaszi olvadás sarában éhen és szomjan; és ott voltatok Doberdó poklában; és ott voltatok a világ minden részén felállított modern pokolban. Krisztusi kinokat szenvedtetek és nem tudtátok miért. Édes anyátok, feleségeitek, testvéreitek, mátkátok és jó barátaitok sze-

retete volt vérző arcotokra Veronika kendője; de csak néha jutott rövid pár óra, hogy homlokotokat letöröljétek vele.

Most négy és fél évi kinszenvedés után leszakadoztak emberi méltóságunkról azok a kötelek, melyeket a középkorból itt maradt rendszer nyuggözött reánk. Leráztuk Ausztria gyámködását; leráztuk a feudalizmust; leráztuk a rengeteg milliókba kerülő nemzetietlen királyságot és megteremtettük az új Magyarországot.

A katonai Magyarországot a dolgozó Magyarország váltotta fel. Nem fogunk több nagy hatalmi öröletekre keresni; az agyukból szántógépet, a szuronyokból kaszát és kalapácsot készítettük, a munka nemes versenyével fogunk helyet kiverekedni magunknak a művelt nemzetek között. Ere szülte meg az új Magyarország.

De ez az új Magyarország olyan gyenge, mint az új szülött gyermek. Egy erősebb meg rázkódttatás is végzetes lehetne rá nézve és mi a tomboló földindulás közepette féltő aggodalommal virrasztunk bölcsője felett.

Katonák!

Ötödfél évig védte az országot becsülettel, védte ezt a földet, hol bölcsőtökre hajolva virrasztott anyátok az élet felhővel hemlökököz; védte akkor, mikor még mostoha volt hozzátok a haza és nem értette meg ha panaszra jajdult ajkátok: annál inkább meg kell most védenetek, mikor egy szebb jövendő hajnala köszönt bennünket, mikor reményünk van rá, hogy ez a haza szerető édes anyánk lesz ezután mindnyájunknak, mely nem vonja el éltető emlőjét többé soha egyik fiától sem. Ezt annál inkább megtehetik, mivel ez a védelem nem rohamozásból, nem kényszerből kell hogy álljon; ez a védelem most csak a belső rendre való felügyelet, mit minden becsületes embertől meg kíván a társadalmi erkölcs; az embernek ember iránt való elemi kötelesség és az ésszerűség, mely a közállapotok lehető nyugodtságát kívánja meg éppen a mai válságos időkben.

Katonák!

Ez az ország a mi országunk lesz ezután, vigyázzatok belső rendjére, mert, aki a feltorulást és anarkiát provokál, a mi országunk jövőjét veszélyezteti, a mi jövendők megromlását segíti elő.

Ne adjunk fegyvert ellenségeink kezébe az által, hogy belső zavarokkal súlyosbítjuk az ország helyzetét. Ne tőrjétek, hogy kötes kötetben bujkáló elhínték köztetek a bolsevizmus mérges cseréit, mert jaj nekünk, százszor jaj, ha Kainok akadnak közöttünk!

Telek A. Sándor.

Szervezkedési mozgalmak.

A gömri földművespárt alakulása. — A rimaszombati szociáldemokrata párt megalakulása. — Szervezkednek a rimaszombati közalkalmazottak.

Az egyes érdekcsoportok harcra szervezkednek, a magyar népköztársaság vezető politikájának utirányait jelölik meg ezek a megindult harcok. S bár még forr a katlan, még nem alakultak ki erős és határozott pártirányzatok, mégis érezzük, hogy a szervezkedés eroje dominálja majd a jövő politikai életét.

A gömri földművespárt alakulása.

Az Országos Földműves Párt gömri szervezetét alakították meg e hó 7 én szombaton délelőtt Rimaszombatan. Több mint 600 kisgazda és földműves jött össze a Hungáriai nagytermében s a gyűlés lefolyása lelkes és méltóságteljes volt. Elsőkké Szent Ivány Józsefet választották meg, aki szétfoglaló beszédében a gazdák tömörülésének szükségességét s a politikai szervezkedést hangoztatta s a szociáldemokraták kommunista programjával szemben a gazdákat a politikai életben való összetartásra hívta fel. Fodor Jenő gazd. egyesületi igazgató lendületes és tüzes szavakban ismertette a párt programját, melyet nagy helyesléssel és lelkesedéssel fogadtak. V. Oros János szerkei kisgazda örömmel üdvözölte a földműves pártot. Alelnökké megválasztották a következőket: V. Oros János, Olmann István, Pósa István, Simák Ferencz, Nagy Sándor, Pápesik Andor, Hizanyay Heinzelmann Béla, Szikora Márton, Zeman Jenő, Petro Elek és Szabó András. A párt végrehajtó bizottságát a községi földműves tanácsok elnökei alkotják. Eddig 109 gömri

községben alakult földműves tanács. A párt hét fő Tornalján, kedden Rozsnyón fog megalkalni.

A szociáldemokraták népgyűlése.

Impozáns népgyűlés keretében alakult meg Rimaszombathban, a Polgári-Olyasóköriben e hó 3-án este 7 órakor a szociáldemokrata párt s a népgyűlésen részt vett a város munkássága éppen úgy, mint az egyéb dolgozó elemek is. A népgyűlés megválasztotta a Lehoczky Pál elnöksége alatt alakult vezetőséget s nagy lelkesedéssel fogadta a város szülöttjének: Csapó Sámuel szakaszvezetői tükárnak tartalmas beszédét, mely a szervezett munkásság céljait és eddigi küzdelmét ismertette. A népgyűlést Lehoczky Pál komoly szavai zárták be s ezután a több száztíznyi közönség nyugodtan oszlott szét.

Szervezkednek a tisztviselők is.

A rimaszombati közalkalmazottak is megértették a kor szavát s ma, vasárnap délután 3 órakor megalakítják a vármegyeháza nagytermében a gömörmegyei közalkalmazottak tanácsát, mely hívatra lesz a vármegye területén lévő összes tisztviselőket, kezelő- és segédse mélyzetet, altiszteket és szolgákat egy hatalmas táborba tömöríteni érdekeik megvédése céljából.

Hírek a gömöri közéletmezés és közellátás világából.

Megkezdődik a ruharekvirálás Gömörben is s úgy értesülünk, hogy az erre vonatkozó alispáni rendelkezés e hét folyamán napvilágot lát. A rekvirálást a közigazgatási hatóságok a helyi nemzeti tanácsok bizalmi embereivel fogják végrehajtani s a ruhákat a vármegyében lévő nemzetéri tiszték fogják szétosztani az arra rászorult hazatérő katonák között.

Dohányjegyet! A rimaszombati Nemzeti Tanács a dohánykiosztás körül tapasztalt igazságtalanságok elkerülése végett megkereste a rimaszombati pénzügyigazgatóságot, hogy léptesse életbe a dohányjegyrendszert.

Megengedik a bércsereztetést. A régi kormány, mely előszeretettel adott ki a gazdák érdekeivel ellentétes rendelkezéseket, a többek között betiltotta az elhullott és kényszerű állatoknak bérben való kicsereztetését. A népkormány most megváltoztatta ezt a sérelmes és a lerongyolt gazdasági szerszámok javítását megakadályozó intézkedést és rendeletet adott ki, mely szerint a levágott vagy elhullott állat bőrének kicsereztetését az alispán korlátlan számban engedélyezheti.

Karhatalommal biztosított áruszállítás. Az alispán Gál István várm. tb. főjegyző vezetésével a jövő hét folyamán egy karhatalmi küldöttséget küld Budapestre különféle áruknak Rimaszombathba való szállítása céljából.

Széljegyzetek a cikkeinkhez.

A népköztársaság második törvénye a legteljesebb sajtószabadságot nyitotta meg. Lapbiztosíték nélkül politikálhatunk. Ezek szerint lapunk hasábjain is megszólal a politika hangja s ha cikkeink irányzata nem lesz teljesen egységes, ennek oka az általános közhangulatban él, mely megállapodott irányzatok nélkül vacillál és halad a kibontakozás felé. Ma nem pártok szécsőve akarunk lenni, de igaz megszólalása minden embergétegnak, mely felépíteni hivott a népköztársaságot.

Hírek és vegyesek.

A „Gömör-Kishont”

előfizetési árát a reánk következő év január elsejével az eddigi évi 12 koronáról 16 koronára emeljük fel.

Mióta a normális viszonyokból kisodort bennünket a világháború, mindössze 100%-al emeltük fel lapunk előfizetési árát s nevetségesen csekély összegért, amiért ma egy kilo húst sem lehet kapni, egy jó vacsorát sem lehet összejuttatni, a háború legkritikusabb napjaiban is eleven, friss tónusu lapot adtunk hétről-hétre előfizetőinknek. A szerkesztőség öntudatos munkája s a nyomdai személy-

zet kötelességtudása nem maradt honorálatlanul. Előfizetőink száma napról-napra gyarapodott s lapunk ma oly példányszámban jelenik meg s oly lelkes olvasótáborot teremtett meg magának, hogy a vidéki hetilapok életében igazán büszkeséggel állhatunk meg az esztendő fordulójánál. Nem szívesen emeljük az előfizetési árat. De az értékek rohamos emelkedése s a fizetési eszközök elértéktelenedése késztel erre. — A nyomdai személyzet hetibére egyre emelkedik, a 8 órai munkaidő behozatala, a papíros árak hallatlan emelkedése, az adminisztrációval járó költségek szaporodása s a lap szellemi részének folytonos nívón tartására oly áldozatot jelentenek a lapkiadóra, melyeket ha csak kis mértékben is, de át kell hárítani az előfizető közönségre.

A tanítók s a közéleti- és körjegyzők részére kedvezményes (14 koronás) előfizetési árat állapítunk meg s a lap egyes számának ára 36 fillér lesz.

Aki szeretettel és ragaszkodással állott harminckilenc esztendő lapunk zászlaja alatt, az nem fog bennünket elhagyni most sem, mikor egy-két hét múlva a negyvenedik évfordulót fogjuk büszke tollal beharangozni!

A kormánybiztos Budapesten. Putnoky Móricz főispán kormánybiztos tükárjával: dr. Fekete Tibor belügyminiszteri segédtagalmazóval az elmúlt hét keddjén Budapestre utazott s onnan szombaton tért vissza.

Athelyezés. Dr. Kolbenheyer Zoltán máv. segédtitkár központi szolgáltatásra a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályába helyeztetett át.

Megbízás. Dr. Kolbenheyer Zoltán máv. segédtitkár távozásával a máv. rimaszombati kiadási pénztár vezetésével Fröhlich Géza hivatalnok lett megbízva.

Athelyezés. Lehoczky István máv. hivatalnok Krivány-Gyevtéről forgalmi szolgálatra Rimaszombathba helyeztetett át.

Előlépés. A máv. miskolci üzletvezetősége a rimaszombati állomáson Magasics Sándor felvigyázót állomáselőjáróvá léptette elő.

Jutalom a rimaszombati nemzetőröknek. A Gömörmegyei Áruforgalmi Részvénytársaságnak a legutóbbi napokban Czegléről érkezett egy nagyobb lisztészállítmánya, melyet a rimaszombati nemzetőrség karhatalmi osztága kísért. A részvénytársaság most 900 kor. külön jutalmat adott a nemzetőröknek.

Nyugdíjazás. A magyar hadügyminiszter rendeletével 1919 január 1 től kezdve járó nyugdíjleltményekkel nyugállományba helyeztettek: Hazai Ssmu báró vezérezredes, továbbá a nálunk is ismert Molnár Dezső altábornagy, dr. Szabó Elemér, dr. Csékus Miklós és dr. Schürger József I. oszt. főőrzsorvosok.

Felhívás. Az „Országos Polgári Radikális párt” felhívja mindazokat az iparos, földművelő, szellemi és testi munkás, tisztviselő és központosztálybeli független polgárokat, akik az országos párthoz csatlakozni óhajtanak, hogy szóbeli vagy írásbeli csatlakozásukat mielőbb jelentsek be dr. Institóris Endre ügyvédhez Rimaszombathban, ki a szükséges felvilágosításokkal készséggel szolgál.

Eljegyzések. Dr. Láng Ernő budapesti ítélő táblai bíró leányát Bözsikét, eljegyezte itj. Walther Gyula tart. főhadnagy Putnokról.

Kozsehuba Lajos kárpitos leányát Annuskát eljegyezte Grédinger Bertalan esztergályos.

A rimaszombati tisztviselők beszerzési csoportja e hó 6-án ülést tartott, melyen Madarász Pál elnök bejelentette lemondását. A tisztviselők halás elismeréssel vették tudomásul a lemondást s új elnöké Ragályi István pénzügyi számtanácsost választották meg. Elhatározta a gyűlés, hogy tekintettel a városban lévő caukorhiányra, a tisztviselő csoport készletéből a decemberi fejkvóta leszállítása folytán felmaradó mennyiséget a város polgármesterének bocsátja rendelkezésére.

Megszűnt vonatok. A szénhiány miatt e hó 9-én a következő bennünket érdeklő vonatok szűnnek meg: Budapest—Ruttká között a 306 os (indult Bpestől reggel 7 óra 20 perc kor) és a 305 ös (indult Fülekről Bpestre d. u. 3 óra 20 perckor), Miskolc—Kassa között az 1511 (indult Kassáról 12 óra 26 perckor délben) és az 1512 (indult Miskolcra déli 12 órakor).

Halálozások. Jolava társadalmás s a róm. kath. egyházat mély gyászba borította Schusster Antal címz. kanonok, muránykerületi esperes és tanfelügyelő, jolvai plébános, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag november 17-én 77 éves korában, papsága 52 ik évében bekövetkezett elhunyt. Széles látókörű, nagytudású és nemesszívű férfi volt, kinek elhunytja széles körökben keltett őszinte részvétet. Egyházán és a társadalmon kívül édes anyja: özv. Schusster Antalné, testvérei és rokonai gyászolják az elhunytat, kinek temetése impozáns részvét mellett ment végbe a jolvai templomból nov. 19-én.

A magyar népköztársaság rimaszombati állampénztárának tisztikara mélyen megszomorodva jelenti, hogy felejtethetlen, nagy szorgalmu kártársa: Fächer Barna állampénztári tiszt f. hó 3-án hű szolgálatának 13. évében, 33 éves korában váratlanul elhunyt. Özvegyet és négy gyermeket hagyott hátra s halála őszinte részvétet keltett. F. hó 4-én délután temették nagy részvét mellett. Ravatka felett Singer Rezső ker. főrabbi mondott megható beszédet.

Nógrádvármegyei tiszti főorvosa: Okolicsnói Okolicsányi János, az orsz. közegészségügyi tanács tagja, kit megyénkben is széles körökben ismertek, nov. 24-én 61 éves korában, boldog házassága 33 ik évében Balassagyarmaton elhunyt. Özvegyén Beniczky Márián kívül leánya Mária és kiterjedt rokonság gyászolja; 26-án temették nagy részvét mellett.

Molnár Margit, Molnár János itteni pékmester leánya folyó hó 1-én 33 éves korában elhunyt; 3-án temették.

Krebsz Kálmáné szül. Kovács Etel, özürényi papírgyári tisztviselő felesége folyó hó 5-én 39 éves korában elhunyt; 7-én temették városunkban.

Glósz Dezső murányhosszuréti ág. ev. lelkész felesége sz. Andrea Sarolta élete 24 ik, boldog házassága 5 ik évében spanyol tüdőgyulladásban meghalt 4-én Murányhosszuróten, 6-án temették.

Okolicsányi Gusztáv rimaráhói lakost és családját mélyen lesújtotta 3 1/2 éves kis fiuk: Gáspárnak rövid betegség után e héten bekövetkezett elhunyt. Nagy részvét mellett temették el a szülők dédelgetett kedvencét Rimaráhn.

Köszönetnyilvánítás.
Fogadják mindazok, kik forrón szeretett felejtethetlen nővérünk elhunytával meleg részvétüket úgy szóval mint levélileg nyilvánították s végtisztességén megjelentek ez uttal halás köszönetünket.
Szádec Anna és Mariska.

Részvét-köszönet.
Mindazon kedves ismerőseinknek és barátainknak, kik felejtethetlen drága hönkánk váratlan elvesztése fölött érzett mérheteretlen fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk halás köszönetet.
Özv. Jakovetz Alajosné, Jakovetz Lajos.

Jegyzői kicserélések. A vármegyében székhelyükről távozni kényszerült közs. kör- és segédjegyzőknek főispánunk által az alábbi módon eszközölt helyettesítése történt: **Jánosii körjegyzőség:** helyettesítve Osváth Béla zádorfalai körjz. **Rimaszécsi körjegyzőség** helyettesítve Kalodai Sándor almágyi jegyző. **Meleghegyi körjegyzőség** helyettesítve Lovcsányi Béla jánosii körjegyző. **Várgedei körjegyzőség** kiegészítőként alkalmazva Soltész Adolf putnoki adóügyi jegyző. **Helpai körjegyzőség** helyettesítve Feltöldi Ottmár bánrévei körjegyző. **Rónapataki körjegyzőség** helyettesítve Klekner Károly gócsi körjz. **Forgácsfalvi körjegyzőség** helyettesítve Jókövi Jenő osgyáni s. jegyző. **Osgyáni körjegyzőség** helyettesítve Szántó Sándor tiszolci közs. jegyző. **Rimatamásfalvai körjegyzőség** helyettesítve Kungyel Lajos nagyszuhai körjz. **Nagyszuhai körjegyzőség** helyettesítve Gajdor József nagyszuhai lakos volt s. jegyző. **Tiszolci községi jegyzőség** helyettesítve Csorbai Endre forgácsfalvi körjz. **Gócsi körjegyzőség** helyettesítve Szomoray Mihály sajórédei körjz. **Nagyszabosi körjegyző** helyettesítve Holics Ernő helpai körjz. **Sajórédei körjegyzőség** helyettesítve Kirner Jenő rónapataki körjz. **Sziliczei körjegyzőség** helyettesítve Osgyáni Béla keleméri körjz. **Bánrévei körjegyzőség** helyettesítve Kellner Pál rimaszécsi körjz. **Keleméri körjegyzőség** helyettesítve Kovács László sziliczei körjz. **Putnoki adóügyi jegyzőség** helyettesítve Mihalovics Gyula özürényi körjz. **Zádorfalvi körjegyzőség** helyettesítve Várhegyi Gyula meleghegyi körjz. **Özürényi körjegyzőség** helyettesítve Malinák Róbert nagy szabosi körjegyző.

Közgyűlés. A „vármegyei Kaszinó Rimaszombathban” a vármegyei Kaszinó helyiségében 1918 évi december hó 14-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Temetkezési Egylet gyűlése. A Polgári Olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egylet választmányja múlt vasárnap d. u. id. Rábely Miklósa elnöklésével ülést tartott, melyen több új tagot vettek fel s a pénzbeszedői állás betöltésének ügye felett tanácskoztak.

Dolgozik a rimaszombati Nemzeti Tanács. A rimaszombati Nemzeti Tanács serényen folytatja munkásságát. Végrehajtó bizottsága minden második nap ülést tart dr. Tőkötly József elnöklésével s e héten a többiek között tárgyalta a körmöczbányai nemzeti tanács átiratát, mely a cseh aspirációkkal szemben akar tiltakozó aláírást gyűjteni. — Az átiratot a propaganda bizottság hatáskörébe utalták. Ezenkívül több közérdekű kérdésben tett intézkedést s a szegénysorsu lakosság részére megkezdte a málsir kiosztását.

Három község tiltakozása. A picei körjegyzőséghez tartozó Liece-Gieze, Gömörnádas és Mikolcsány községek nemzeti tanácsai elhatározták, hogy tiltakoznak minden oly terv ellen, mely őket a tót állam imperiuma alá akarja rendelni s kériék a törvényhatóságot, hogy esatolja őket a tornaljai járásához, melynek színmagyar népével egységes nyelvetterületet alkotnak.

A nyomorékok karácsonya. A Gömörmegyei Fehérkereszt Egyesület a mai katasztrófálisan aggasztó gazdasági állapotok között is teljesíti emberbaráti kötelességét és fenntartja a nyomorék gyermekek otthonát. Közéleg a karácsony, a szeretetnek meleg ünnepe is, s a kis nyomorékok számára is fel kell gyulladnia a zöld fa kicsi gyertyáinak. A karácsonyfa czéljaira nem eszközöl külön gyűjtést az egyesület, de felkéri az egyesületet eddig is szeretettel támogató emberbarátokat, hogy önkéntes adományaikat (pénzt, játékokat, ruhaneműt, süteményt, cukorkát, almát, diót) küldjék az egyesület bármelyik elnökének (Lukács Gézáné ügyv. elnök, Dr. Baksay Dezsőné és Lengyel Ivánné alelnökök) részére. Hálás köszönet jár minden jótékony adományért.

A spanyol influenza még mindig terjed a vármegyében. A Putnokon múlt héten a községházán Dr. Urszinyi Gyula járásorvos népszerű előadásban ismertette a betegséget. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy a községháza nagytermét megtöltötte a nép és lankadatlan figyelemmel hallgatta az érdekes előadást, melyben a betegség lényegét, letelését és gyógyítását ismertette. Sajnos, lapunk szűktere és az aktuális közlendők halmaza nem engedi a nagy gonddal és kiváló tudással megírt szakelőadásnak csak kivonatossá közlését is, czupán azt említjük meg, hogy igen üdvös és helyes intézkedést tett az előadó. Ugyanis azt ajánlotta, hogy a község fogadjon fel díjazás mellett tanult szpolónót, ki a szegényeknek ingyen, a vagyonosoknak díjazásért végezze az ápolás teendőit s a díjak a község pénztárába fizetessenek be. Ezt az indoklást, mely más helyeken is példaképpen szolgálhatna, egyhangulag elfogadják.

Allami házasságközvetítés. A rimaszombati állami anyakönyvi hivatal következő felhívást teszi közzé: „Felhívatsk mindazon honleányok és özvegyek vagy törvényesen elváltak, kik hajlamot éreznek magukban ahhoz, hogy a háború folyamán a haza védelmében rokkantá lett embertársainknak hűséges hitveseik tudnának lenni, sziveskedjenek bizalommal a rimaszombati állami anyakönyvvezetőség-nél, a hivatalos órák alatt jelentkezni, ahol a továbbiakról felvilágosítást nyernek. Komoly elhatározásu nők okmányait és tényképeket magukkal is hozhatják. Ezen közvetítés teljesen bizalmas és díjmentes.”

Súlyos baleset. Murányhután november 30-án Hanzel László 21 éves legény vadászfegyvere véletlenül szétrobbant s a fegyver egy súlyos vasalkatrésze a koponyacsontjába turódott, úgy hogy életveszélyes sérülésével másnap be kellett szállítani a kórházba. Az itt végzett műtét következtében valószínűleg sikerül megmenteni a sérült életét.

Adakoznak az elaggott s önhibájokon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kiskereskedők és hivatalnokok részére alakított „nyugdíjgyűjtés” javára!

Múlt szombaton és vasárnap nagy ügyességgel és leleménnyel összeállított, szépen rendezett film: „Az üldözött tudós” czimvel került bemutatásra élők érdeklődés mellett. Stuart Webbs detektívnek egyik legkiválóbb szerep jutott ebben a darabban, mely mindvégig lekötötte a nézők figyelmét. A kísérő műsor is meglehetősen volt. Most szombaton és vasárnap: „A fattyú” kerül bemutatásra. Műsor: szombat-vasárnap decz. 14-15. „A vasgyáros” Obnei György regénye filmen.

Fogorvosi rendelés.

T. Cz. Van szerencsém értesíteni, hogy Lovász Sándor, Sükely-utca 4. szám alatt fogorvosi rendelőt tartok. Készítek fogkoronákat, rágásra alkalmas fogakat, fogtöméseket, foghúzást érzéstelenítéssel és a fogorvosi szakmába vágó összes munkákat. — Vidékiek 24 óra alatt kész fogsort kaphatnak és szonnal elövetettek.

Tisztelettel:
11-20 **dr. Aczél Sándor, fogorvos.**

Két ügyes leány

kik 16-ik életévüket már betöltötték könyvnyomdában felvétetnek.

Rábely Károly Erzsébet-tér 9 sz.

Czipőfelsőrészeket készít

legdivatosabb szabás szerint és legolcsóbb árban:
Nagy Emil, Szijjertó-u. 44. sz. alatt.

Eladó.
Deutsch Móránál Balogujfalu, bérlet lejárt, folytán, takarmány, őszi és tavasz-észalma, takarmányrépa, szarvasmarha és egy 850 holdas birtokhoz szükséges holt felszerelés eladó. 3-3

Egy léhoz való kis szánkót keresek megvételre.

Valaszky Rezső
Rimaszombat.

Tanuló felvétetik

Valaszky Rezső

óra és ókszerüzletében Rimaszomban

Intelligens, komoly nősülendő fiatal emberek czimét — további intézkedés végett — közölkék: **Láncz Dénessel Miskolcz, Szentpéteri kapu 23.**

Vincellért keresek.

Almágy község katarában lévő 4 hold ojtvány és 2 1/2 hold hazai szőlőterületem megmunkálására és megőrzésére egy szorgalmas és megbízható, nagyobb munkaerővel rendelkező vincellért keresek, lakás a szőlőhöz, fizetés egyezség szerint; vagy az ott a parlag szőlők területéből vetések és ültetések alá bármely területet felhasználhat saját czéljaira; ajánlatok személyesen vagy bizonyítvány másolatokkal aanti czimre Rimaszombathba intézendők. Oly egyének, akik a szőlő zöld oltásához értenek, előnyben részesülnek. 1-3 **Benyó Béla.**

Rimaszombati r. t. város Tanácsától
9362-1918. Tan. sz.

Pályázati hirdetés.

Rimaszombati r. t. városnál elhalálozás folytán megüresedett s a városi szervezeti szabályrendelet 104 §-ának I. pontjával rendszeresített **számvevői állás** pályázat útján betöltendő lévén, felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a magyar állampolgárságukat, életkorukat, az 1912. évi LVIII. t. cz. 22. § a b) pontjának megfelelő képesítésüket, eddigi szolgálataikat feldhethető előéletüket igazoló hitteles okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket **1918. évi december hó 23. napjáig** hivatalomnál nyújtsák be. A törvény értelmében a számvevői állásra csak usgykoru pályázó választható meg s a pályázótól az államszámvevőtanács állampolgársága letételének igazolása is megkívántatik.

A városi számvevői állás a IX. fizetési osztályba van sorozva s a megválasztott a városi nyugdíjintézetnek köteles tagja.

A megválasztott állását a választás jogerőre emelkedésétől számított 15 napra elfogadni köteles s fizetése az állás tényleges elfoglalásának napjától folyósítottatik.

Rimaszombat, 1918. évi december hó 5-én
Dr. Kovács László, polgármester.

Egy jó házból való fiu
tanulónak felvétetik

Braun Jenő vaskereskedésében
Rimaszombat.

Tanuló leány

czipőfelsőrész tűzéshez jó fizetéssel felvétetik
Nagy Emilnél, Szijjertó-utca 44. sz. alatt.

HIRDETMÉNY.

A putnoki ref. egyház tulajdonát képező régi parochiális épület a hozzá tartozó kerttel és föggel el fog adatni. — A zárt írásbeli ajánlatok folyó hó 12-éig a putnoki ref. lelkészi hivatalhoz vagy Göcz Bertalan gondnokhoz adandók be, hol a megvételre vonatkozó feltételek megtudhatók.

A putnoki ref. egyház presbyteriumának megbízásából:

Juhász László, Göcz Bertalan,
ref. lelkész. gondnok.

A város belterületén ca 1500 □ öl területű kert, gyümölcsös, méhes haszonrészese mellett **kiadó, esetleg bérbe vehető.**

Bővebb értesítés **Ferenczy-u. 20. szám** alatt ny-rhető. 1-2

Egy jól látható írásu
Curier írógép eladó.

Érdeklődni lehet: **Hlozék Jánosnál** Rimaszombathban. — Ugyanitt egy jó házból való fiu **lakatos tanulónak felvétetik.**

Eladó ház.

Mikszáth-utca 2. számú ház, 3 szoba és melléképítményekkel, egy nagy faépítményvel, amely istálló és kocsiszínek alakítható, gyümölcsös kerttel eladó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Pályázat.

A Rimaszombati Polg. Olvasókör védnöksége mellett fennálló **temetkező-egyesületnél a pénzbeszedői állás** lemondás folytán megüresedett. — Az ezen állást elnyerni óhajtók kérvényeiket alólírott elnöknek nyújtsák be, hol a feltételek is megtudhatók. — Biztosíték letétele megkívántatik.

Id. Rábely Miklós, egyes. elnök.